

Grundtvig: Naar den ærede Rigsdagsmand for Odense (Vardenfleth) sagde, at han vilde troe, at hvor Lovgivningen var meget indviklet, der kunde det vel være godt, at der saaledes var en friere Concurrence i Sagføringen, og lykønskede Danmark, fordi vi ikke her trængte til noget saadant, da maa jeg vel sige, jeg forstod ham ikke; thi jeg skulde tværtimod mene, at jo mere indviklet Lovgivningen var, jo vanskeliggere det var at gennemføre Ens Ret, desto nødvendigere var det ogsaa, at der var særdeles dertil beskaffede Mænd, som kunne antages at gjøre dette til deres udelukkende Beskæftigelse. Men dersom han havde Ret, saa vilde jeg sige, at saa ere de Kjendsgjerninger, at vi heri Landet skulde udmærke os ved at have en saa let og letoverskuelig baade Lovgivning og Retspleie, at her var det ingen Sag, mig aldeles ubekjendt; thi jeg er tværtimod ved at sammenligne vor Tilstand i saa Henseende med t. Ex. Englands, kommen til den Slutning, at jeg maatte sige til mig selv: Forskjellen er vel omtrent den, at i England vide ingen Andre end Juristerne hvad til Slutning vil blive kaldt Ret, og hos os vide de det ikke engang. Den ærede Rigsdagsmand fra Odense nævnte som noget, der skulde svække de Grunde, hvorpaa det nærværende Lovforslag hviler, at Ministeriet i de nævnte Tilfælde har afslaaet at give en Bevilling, og derved at raade Bod paa det, som dog unægteligt er en Ulempe, at en Mand slet ikke kan faae Nogen af dem, der maae føre Sager, til at føre sin Sag; der forstod jeg ham slet ikke; thi jeg synes, at, naar han vilde paastaae, at der ikke var nogen Nødvendighed for et saadant Lovforslag, saa maatte han ogsaa paastaae, at Ministeriet vilde give Bevillinger i alle saadanne Tilfælde, saa at der, som der saa ofte er blevet sagt herinde, ikke behøvedes nogen ny Lov, da Bevillingsveien stod aaben; men, naar han nu siger, at han bestandig forudsætter, at Ministeriet i dette Tilfælde, hvor det er bekjendt, at det har nægtet en saadan Bevilling, har havt sin gode Grund dertil, saa synes mig, han ogsaa maa tilstaae, at, da dog enhver Mand bør have Adgang til at kunne faae sin Sag undersøgt

og til at kunne faae Ret, hvis han har Ret, behøves der nødvendigviis enten det nærværende Lovforslag eller et andet, der sigtede dertil, at enten maae de beskaffede Sagførere være nødte til at tage sig af Sagen, eller ogsaa maatte man kunne betjene sig af en Anden. Jeg mener altsaa, at, dersom den ærede Rigsdagsmands Foredrag har havt nogen Indflydelse i Henseende til denne Lov, saa maa det være til, at vi bestomere fremme den, da den, der reiser sig imod den, kun saa aldeles bagvendt fører sin egen Sag. Naar det iøvrigt gjentagne Gange er blevet anført, at det slet ikke kan gaae an, at en saadan Bestemmelse som den heromhandlede tages, fordi Dommeren saa ikke kan mulctere, saa kjender jeg nu ikke det; men jeg kan blot indsee, at der er da ikke større Ulykke deri, end naar jeg fører min egen Sag; thi dersom Dommeren ikke kan mulctere Andre end Procuratorerne, saa kan han jo heller ikke mulctere mig, og det er jo ogsaa meget nemt blot med et Par Ord at sige, at den, der saaledes førte Sagen for en Anden, skulde være undergIVEN den samme Bestemmelse i saa Henseende som Procuratorerne.

Jesperen: Jeg hørte for lidt siden med stor Stræk omtale, at der var Folk her, der tænkte paa at sætte Procuratorerne paa Gage (Tscherning: Nei! det tænkte jeg dog ikke paa!). Ja, det forekommer mig, at den ærede Taler yttrede, at det maatte vilde være det Rigtigste; det glæder mig imidlertid meget, at jeg har taget feil, at ikke en saa fortryvlet Tanke er kommen frem. Det vilde være den største Fordærvelse for Procuratorerne at sætte dem paa Gage (Ja!); vor Stilling er allerede for Dieblikket mislig nok derved, at vi ansees som Embedsmænd, og at man giver os en Bestalling; men vilde man ovenikjøbet give os Løn, saa tabte vi hvert et Gran, vi have tilbage af offentlig Tillid (Alberti: Ja). Hvad Sagen selv angaaer, saa troer jeg rigtignok, at det ene Exempel, hentet fra Forslagsstilleren selv, er draget vel meget frem her (G. Winther: Ikke af mig!), men jeg tilstaaer, at Forslagsstilleren har været nødte til at berøre det, fordi man har nægtet Sandheden af de Facta, som han dog klarlig har beviist. Om det, som blev befrygtet, at